

Lausuntopyyntö

**Hituran kaivoksen suljetulle rikastushiekka-alueelle suunniteltu aurinkovoimapuisto,
Nivala, 1.4.2022**

Sitema Oy on pyytänyt Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen patoturvallisuusviranomaiselta lausuntoa otsikon mukaisessa asiassa

Hakemuksen mukaan Skarta Energy Oy suunnittelee teollisen aurinkovoiman tuotantoalueen rakentamista Nivalan kaupungissa sijaitsevan Hituran kaivosalueen suljetulle rikastushiekka-alueelle noin 100 hehtaarin alalle. Aurinkovoimapuisto suunnitellaan toteutettavaksi perusratkaisuilla, joilla ei läpäistä suljettujen rikastushiekka-altaiden tiivistyskerrosta. Lisäksi paneelien ja rakenteiden sijoittelussa huomioidaan, ettei alueen vesien johtaminen tai rikastushiekka-altaiden toiminnan tarkkailu esty. Suljetuilla rikastushiekka-aitailla sijaitsevien aurinkopaneelien kaapelit asennetaan paneelitelien runkorakenteisiin sekä johdetaan pinta-asennuksena inverttereille ja muuntamoille. Rikastushiekka-alueen altaiden ympäri kulkevan tiestön ja patorakenteen alueelle sijoitettavien muuntamoiden (24 kpl) paino on noin 7 000 kg/muuntamo ilman perustuksia. Alueelle hankittavissa muuntamoratkaisuissa huomioidaan alueen ominaispiirteet. Muuntamot voidaan toteuttaa esimerkiksi korotetulla betoniperustuksella tai kaapelikellariratkaisulla. Muuntamoiden perustusten kantavuuden parantamiseksi voidaan tarvittaessa käyttää murskettä. Muuntamoilta Järvikyläntien ali kaivosalueen sähköasemalle johdettavat maakaapelit asennetaan rikastushiekka-alueen altaiden ympäri kulkevan tiestön ja patorakenteen pintakerrokseen noin 0,70 m syvyyteen. Rikastushiekka-altaiden tiivistyskerrosta ei siten tulla läpäisemään vaan maahan kaivettavat kaapelit asennetaan varsinaisten rikastushiekka-altaiden ulkopuolelle patorakenteeseen.

21.4.2022

Patoturvallisuusviranomaisen lausunto

Hituran kaivoksen padot ovat kaivoksen sulkemisesta ja rikastushiekka-alueen peittämisestä huolimatta edelleen patoturvallisuuslain (494/2009) 11 §:n mukaisesti luokiteltuja patoja. Patoturvallisuuslain 15 §:n mukaan padon omistaja on velvollinen pitämään padot kunnossa, 16 §:n käyttämään niitä vaaraa aiheuttamatta ja 17§:n mukaan tarkkailemaan niitä hyväksytyn tarkkailuohjelman mukaisesti.

Aurinkovoimapuiston muuntamot ja maakaapelit sijoittuvat toimitetun kaapelireittikartan mukaan kolmen Hituran patoturvallisuuslain mukaan luokitellun padon alueelle. Palautusvesiallas on osittain purettu, selkeytysvesialtaan päälle on rakennettu peittorakenne ja patoa on osittain purettu sekä rikastushiekka-aitaiden päälle on rakennettu peittorakenne. Peittorakenteen johdosta hulevedet eivät pääse imeytymään rikastushiekkaan ja rikastushiekassa oleva huokosvesivesimäärä vähenee, joten ajan myötä myös padoista aiheutuva patoturvallisuuslain tarkoittama vahingonvaara pienenee. Kaivoksen padoista on valmistumassa arvio nykytilanteessa aiheutuvasta vahingonvaarasta, jonka mukaan patojen luokittelun tarve tullaan arvioimaan uudelleen.

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen patoturvallisuusviranomaisen ei näe estettä hankkeen toteuttamiselle. Toimitetuista asiakirjoista ei kuitenkaan selviä kaapeleiden ja kaivantojen sijaintia suhteessa patorakenteeseen. Suunnitelmaa tulisi täydentää padon tyyppipoikkileikkauksella, jossa näkyisi kaivantojen sijoittuminen sekä myös altaan tiivisrakenne.

Hankkeen toteuttajan tulee varmistaa yhteistyössä padon omistajan kanssa, että tulevat rakenteet eivät töiden aikana tai niiden valmistuttua vaaranna patoturvallisuutta, haittaa rikastushiekka-altaan pintavesien kulkeutumista, estä padoilla liikkumista tai haittaa patojen tarkkailua. Mikäli kaivantoja tehdään padon ulkoluiskaan (esim. kaapelilinja kaivosalueen sähköasemalle), tulee varmistaa että ulkoluiskaa ei tukita liian tiiviillä materiaalilla siten, ettei altaan suotovesien purkautuminen esty. Myöskin mahdollisissa patorakenteen läpiviennissä tulee varmistua, ettei niiden kautta pääse muodostumaan hyvin vettä läpisevää virtauskanavaa, josta voisi olla vaaraa patorakenteelle.

21.4.2022

Yksikön päällikkö

Timo Regina

Vesitalousasiantuntija

Kari Kaijankoski

Tämä asiakirja KAIELY/170/2017 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KAIELY/170/2017 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Kaijankoski Kari 21.04.2022 09:58

Ratkaisija Regina Timo 21.04.2022 10:02